

El nacionalisme com a exercici de normalitat

Des de la filosofia i la intervenció en la vida política s'aborda el nacionalisme i el seu paper en un món globalitzat. Són els debats d'aquesta edició dels Premis Octubre.

Al Paraninfo de la Universitat de València, d'esquerra a dreta, Gorka Knörr, Michel Seymour, Montserrat Guibernau, Xosé Manuel Beiras i Eliseu Climent, en un dels debats dels Octubre.

Es debats de l'edició d'enguany dels Octubre han tingut una doble dimensió: la filosòfica i la política. Presentat per Montserrat Guibernau, professora de l'Open University al Regne Unit, el filòsof Xavier Rubert de Ventós va obrir el primer debat de la setmana. El filòsof es presentà al Paraninfo de la Universitat de València amb el ressò encara del seu darrer llibre, *Catalunya: de la identitat a la independència* (Empúries, 1999). Un animal de dues esquenes, Espanya i Catalunya, unides des de la distància. Rubert de Ventós entretingué els assistents amb diferents figures i metàfores que exemplifiquen el que, per al filòsof, hauria de ser una relació ideal entre dos països veïns. Per a Xavier Rubert de Ventós, "Catalunya necessita distanciar-se d'Espanya per establir una relació de família política". Si durant molts anys Madrid ens oferí proteccionisme econòmic a canvi de poder polític, l'actual situació de mundialització de l'economia i la creació de la Unió Europea, han variat aquesta relació de dependència. El discurs de Rubert de Ventós se situà més en l'àmbit de la teoria que no en el de les xifres econòmiques.

És en aquest sentit que va fer una crida a imaginar l'oficialitat política i la creació de la normalitat de Catalunya com a nació sobirana. La normalitat, per al filòsof, cal crear-la a partir d'aquesta imaginació posada en pràctica, per exemple, amb el procés de normalització lingüística. La creació de TV3 o de Catalunya Ràdio han facilitat l'acceptació del català com a llengua oficial, parlada, de fet, per molta gent que no ho haguera fet sense aquest "exercici de normalitat", segons Ventós.

L'altre debat aplegà tres ponents sota el títol de "Nacionalisme i democràcia". Presentats també per la professora Guibernau, Michel Seymour, professor de la Universitat de Montreal, al Quebec, compartí taula amb Gorka Knörr, secretari general i eurodiputat d'Eusko Alkartasuna (EA), i Xosé Manuel Beiras, diputat i portaveu del Bloque Nacionalista Galego (BNG). Tots tres representaven tres nacions i realitats diferents, Quebec, Euskadi i Galícia, però amb una preocupació comuna; el paper del nacionalisme dins del món actual i, sobretot, la relació amb uns estats, el canadenc en el cas del Quebec, i l'espanyol i francès, en els casos basc i galleg.

Per als tres ponents, és aquesta darrera relació, la que continua marcant el dia a dia de la "batalla nacionalista", com la va definir el dirigent del BNG. Beiras va ser el ponent més contundent, tant pels seus dots com a orador com per la definició dels termes en què se situa la política nacionalista gallega enfront de l'acció de govern del Partit Popular (PP). D'"enemic principal" qualificà l'executiu liderat per José María Aznar, al qual acusà de ser "la metamorfosi del feixisme" i de practicar "una ofensiva imperialista i xenòfoba contra catalans, bascos i gallecs". Gorka Knörr també es va referir a aquest atac, que per al dirigent d'EA forma part d'una estratègia premeditada i que utilitza tots els mitjans al seu abast per difondre una imatge no democràtica dels partits nacionalistes. Aquesta "ració de fusta diària" ens arriba, segons Knörr, a través dels mitjans de comunicació i del tractament que fan de la situació del País Basc. Eren les 9.25 de la nit i Knörr va tancar la seua intervenció amb aquesta frase que al·ludia als noticiaris televisius: "Fa vint-i-cinc minuts, i continua la llenya".

Pau Caparrós